

ПЪТЕШЕСТВИЯ В ЕГИПЕТ

Сергей Гергжуков

ЛОКРАТ

2026

© Сергей Герджиков, автор на текста
© Сергей Герджиков, автор на снимките
© Сергей Герджиков, автор на дизайна
© Снимки от Wikipedia и други исторически

© 2026 Издателство ЛОКРАТ

ISBN 978-619-7532-13-5

ПЪТЕШЕСТВИЯ В ЕГИПЕТ

Сергей Гергжиков

ЛОКРАТ

2026

СЪДЪРЖАНИЕ

ЕГИПЕТ – ПЪРВО ПЪТЕШЕСТВИЕ 7

Енигмата Египет

Египет – първа среща

Съвременен Египет – обща информация

Долината на царете

Боговете на Кемет

и фараонът бог

Дейр ел-Бахари – храмът на Хатшепсут

Жената фараон и нейният Възлюбен гений

Колосите на Мемнон

Сафари в пустинята

Египетско етно шоу

Гмуркане в кораловите рифове

PARADISE 38

Пирамидите!

„Дневникът на Мерер“

Идея за строежа на пирамидите

Сфинксът 47

Хигиена, козметика и бижутерия

Бюстът на Нефертити – еталон за красотата

Занаяти и изкуства

Египетският музей в Кайро

Всекидневие, дом и празници

Изумителният Кемет – корен на нашата цивилизация

Розетският камък

Езикът – „Слово на Бога“ и тайното знание

Началото на науките – астрономия

Математика

Медицина и магия в едно

Литература:

приказки и легенди

Историята на Синухе

Елинизацията

ЕГИПЕТ – ВТОРО ПЪТЕШЕСТВИЕ 120

Пирамидите в Сакара

В тялото на Червената пирамида

Бележки за Старото царство

Храмът в Денгера

Музей Луксор (Luxor Museum) и храмов комплекс

Мединет Хабу – храм на Рамзес III

Мега строежите на Древен Египет

Фараоните – синове на бог Хор

Ел Гуна – египетската Венеция

Гмуркане с акваланг

ЕГИПЕТ – ТРЕТО ПЪТЕШЕСТВИЕ 172

Яваш-яваш!

По Златния роз

Кула Галата

Дворецът Долмабахче

Новият мост над Босфора

С метро и такси към летището

Полетът към Хургада
Хотел Шелгада, Хургада
Хургада, ден за разпускане
На юг през пустинята към Асуан
Изида и Озирис
Язовир Насър
Храмът на Филе
Недовършеният обелиск
Към Абу Симбел
Храмовете в Абу Симбел!
Хакуна матата
Остров Парадайс (Райския остров)
Релакс и разходки
Сафари, шоу и гаф на туроператора
Връщане през Истанбул
БЕЛЕЖКИ 231

ЕГИПЕТ – ПЪРВО ПЪТЕШЕСТВИЕ

Енигмата Египет

Египет е придобил смисъла на **енигма** за нас. За разлика от Китай, също толкова древен, Египет е мъртва цивилизация, а в същото време следите ѝ са внушителни. Удивляват пирамидите, колосалните колони и статуи, оцелелите папируси с разкази, наука и загадки, Книгата на мъртвите, огромно количество изображения, предмети и шедьоври на изкуството. А от езика на Египет, отдавна забравен, са останали йероглифите – (гр. „свещени знаци“) – едно странно и респектиращо писмо, което за античните елини е било асоциирано с тайно знание и магическа сила.

Древен Египет, оригинално **Кеме, Кемет (km.t)** го няма, но тук са множество оцелели текстове и образи, които показват разбираем човешки живот – доколкото те са били човешки същества като нас, живели в семейства, села и градове, поданици на могъща държава и със същата неизвестност на живота ни и след живота, в светове отвъд нашия. Наистина „процесът, при който древните египтяни са обяснявали в рамките на своята култура собственото си познание за света, така и не ни е известен... Египтяните не са ни оставили ключа към своето наследство... Те не дават нито ясни определения, нито категорични отговори. Те не обясняват на хора извън тяхната собствена култура, не превеждат своите послания с други понятия, на друг език“¹, пише Теодор Леков.

И все пак писанията на древните египтяни са превеждани успешно, поне до степен да свързваме и разбираме общи и различни представи и понятия за човек, живот, свят, бог, отвъдно. Това е неотменно, защото всеки език е потопен в един човешки общностен живот и културите са вкоренени в една споделена човешка форма.

Най-удивително е присъствието на тази цивилизация тук и сега. Следите към древен Египет са пред очите ни, но ние не ги разпознаваме. За нашата цивилизация Египет е не огледалното друго, каквото е **Китай**, а праформа, недос-

матъчно осъзната. Ореолът на загадка ни пречи да видим поразителните сходства на тази могъща цивилизация с нашата собствена във всички сфери, започвайки от храната, облеклото и бита и завършвайки с представите ни за човека, живота и реалността. Античната гръцка култура, която се приема за извор на собствената ни цивилизация, е не толкова първоизвор, а по-скоро трансмитер на формите на живот на египтяните, кристализирали преди пет хилядолетия и развили се в продължение на 3 000 години.

Идеята за Египет ме завладя през есента на 2008. От прочетеното и видяното на много снимки и няколко филма бях запленил от тази страна и очаквах да намеря нещо дълбоко важно за нашата цивилизация и потиснато под огромното Его на западната ни идентичност. От дългото пътуване през цяла Азия от Япония през Китай и Пакистан бях зареден със страст към дълги пътешествия и сега имам перфектната компания – Ани също обича да пътува, макар и организирано.

Още в **Догинастическата епоха** и в **Старото царство** от около 3400 г. пр. Хр. за няколко столетия са били развити основните форми на цивилизацията по бреговете на великата река Нил: езика, писмеността, календара, скулптурата, монументалната архитектура и държавното устройство. Занаятите и изкуствата „достигат изключителна висота, която никога по-късно не е нагмината“, пише класикът на египтологията Джеймз Брестед. Той разпознава и годината 4241 пр. Хр., началото на цикъла на звездата Сотис (Сириус), като година на въвеждане на първия в света годишен календар от 365 дни.² Според по-нови автори тази дата е към 3200 пр. Хр. В този пръв слънчев календар годината има 365 дни в три сезона според фазите на водата на Нил. Тези хора наричали себе си Ремту Кемі – „хора от черната земя“. Съседните семитски народи нарекли страната Миср, а евреите – Мисраим. Името Египет произлиза от гръцки (Αἴγυπτος), от Вавилонското Хикуптах, транскрипция на египетското Хет-каптах – „дворецът на ка на Птах“ – автентичното име на Мемфис.

„Античното гръцко начало“, „началото на историята“, „Аюлката на Западната цивилизация“, „родината на науките и изкуствата“ са станали пароли на нашата собствена идентичност. Класическата образованост ни говори от два

Века, че Всичко това, което сме ние, е сътворено от гениалния народ на античните елини. Особено усърдни в това отношение са немските филолози и философите Кант и Хегел, Шопенхауер и Ницше, Хусерл и Хайдегер.

Срещата с Египет ме изуми с осъзнаването, че там са **създадени** формите на нашата западна цивилизация. Ако сме трезви и балансираме между удивлението и безпристрастното опознаване, срещата с Кемет разрушава два мита. Нито Египет е енигматичен и далечен, нито Елада е изключителният източник на нашата култура. Истината е къде по-вълнуваща и въсъщност поразяваща историческото ни самосъзнание. Древните египтяни са положили основите и са създали много от формите, в които се разгръщат юдейската, античната гръцка, християнската и ислямската култури. Джеймз Брестед пише:

Цивилизацията на Древен Египет оказва огромно влияние през цялото ранно развитие на човека в Южна Европа дълго след като Архаичната ера е заменена с по-напредналите в културно отношение общества. За нас, които според принадлежността си към дадена цивилизация, сме деца на ранната европейска култура, е от жизнено важно значение да повдигнем завесата и да се възрем в онези далечни времена, които са дали толкова ценно наследство на нашите предци.³

Гърците са асимилирали частично, но с това и засенчили египетската традиция и са усвоили нейни достижения, разтваряйки ги в своите собствени. Египет е несъмнено много по-непознат за нас от Гърция, защото мисловните му пластовете са засипани от пясъка на времето, а видимото на пръв поглед е непонятно в чужди контексти.

Шумер и Египет са най-старите цивилизации между Изтока и Запада – в техните земи за пръв път се е оказало възможно оцеляването на големи градски общности с мрежи от села. „Съвременната цивилизация дължи своето развитие на древните народи, които преди повече от шест хиляди години заемат ключово положение в басейна на Източното Средиземноморие и териториите, разположени на изток от него“.⁴

Египет – първа среща

И ето ни в Египет – слънчево, сух приятен полъх, който

гали, и лазурното море на хоризонта!

17.01.2009. Още на първата разходка по главната улица на Хургада Ани се захласва по сувенирите и веднага е прихваната от египетските търговци. Ласкаят е, че е красива като Нефертити и тя набързо купува няколко папируси на цени "only for you, lady".

Плажът наблизко е доста скучен и явно няма да се къпем, а и не затова сме тук. Има толкова екскурзии, които планираме. Гидът ни събира във фоайето – няколко двойки от хотела от рехавата група пръснати по хотели из цяла Хургада. Записваме си Долината на царете с гробниците, храмовия комплекс в Карнак, сафари в пустинята с каране на бъгита, египетска вечер и две екскурзии с смуркане!

Хотелът ни **"Sultan Beach"** има разкошна зелена градина с красиви храсти и цветя: плътни мъхави растения, червени орхидеи, екзотични храсти. Лъкатушни пътечки водят в закътани местенца, кактуси с остри бодли. Над всичко се извисяват елегантно извити палми.

Бели египетски чапли, рисувани още преди пет хиляди години тук, важно пристъпват по тревата. Басейнът на

хотела е прикътан в този парк, Встрани има малко езеро с островче с палми между двете тела на хотела. Хотелът е скромнен в сравнение с други разкошни хотели тук, но нямаме голям избор заради късното записване и ограничените финанси. Ресторантите са два, храненето е на блок маса и опитваме от всичко. Ани просто цъфти, облечена в разкошни летни рокли, една от които е ярко червена с тънки презрамки, друга дълга с египетски мотиви. Тук е меко лято, около 25 градуса по Целзий. В България сега е лютта зима.

Излизаме на плажа. Ивицата на нашия хотел е къса, оградена, а водата е перфектно тиха и прозрачна.

После разходка из квартала и си купуваме арабски кърпи за главите (куфия) шамия или шеговито „арафатка“ на карета. Омотах я някак около главата си с помощта на Ани. Тези кърпи ще ни трябват за сафарито в пустинята. Оборудван съм с джипиес Garmin, окачен на врата, заедно с висящо портмоне за път.

Съвременен Египет – обща информация

Населението на Египет нараства бързо след построяването на язовира в Асуан и оттук двойните и тройни годишни реколти. Но този бърз прираст при недостатъчната обработваема земя и зависимостта от напояването стават неблагоприятни фактори за благоденствието.

Най-големите пристанища са Александрия, Порт Сауд и Суец. През последните десетилетия в Египет силно се разви туризмът във връзка с много исторически забележителности – древните пирамиди, храмовете и др.

Правителството инвестира в комуникации и физическа инфраструктура. Завършването през 1970 г. на високата язовирна стена при Асуан и езерото Насър променят отколешната роля на река Нил в земеделието и екологията на Египет.

Египет е сред най-влиятелните арабски страни. Най-важни отрасли в египетската икономика са текстилната, хранително-вкусовата, фармацевтичната, химическата промишленост, строителството и туризъм.

Египет е богат на природни ресурси – петрол и природен газ, желязна руда, фосфати, магнезий, варовик, гипс, талк, азбест, олово, цинк. Производител е на памук, орз, лук, боб, цитрусови плодове, пшеница, царевича, ечемик, захар.

БВП на Египет е 3478 USD на човек през 2021 и е на 115 мяс-

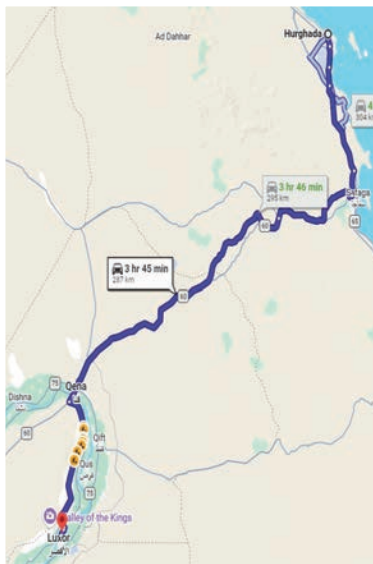
то (интернет).

18.01. Бяхме зарибени от младеж с оферта за морска разходка с лодка с прозрачно дъно. Аз съм с куфията на квадратчетата и бежовата блузка с дълъг ръкав – има вятър. Носим се с моторната лодка по синьото Червено море и стигаме пясъчен остров. На дъното на лодката има прозорец, през който виждаме стрелкащи се малки цветни рибки. Момчето с много тъмен загар и маска се плъзва пог лодката.

Кварталът с дълга чиста улица е целият в хотели – някои с разкошни фасади като “Club Marmara”.

Карнак

19.01. Вземат ни рано с комфортен автобус на компанията Tez Tour. Заел съм открито място отпреди за снимки с моя Nikon D300 с обектив 18-200, който снима всичко наблизо и надалеч. Носим се по асфалтовата линия край суха планина (Сафага). Изгревът е огнен и внезапен на фона на още черната напънена верига. Стигаме голям паркинг за почивка с магазинчета и кафене. Египетски жени в черно са довели магара, козички и други животинки и се надяват на някой долар срещу снимка. Египетският паунг е към 5 стотинки. Кадри в паметта: Майки с дечица с прекрасни големи очи. Египтянин с дълга греха, тояга и камили. Забулена жена с широко отворени черни очи, козленце в ръце и внуше с потекло носле.

Продължаваме на юг край канали на Нил с малки селища в китни зелени поля, осеяни с палми. Градчета с високи бели минарета. Мизерни еднотажни къщички от черна кал. Камсиончета с качени крави, магарешки каручки, моторчета с ханъми. И Вече сме в Карнак, на източния бряг на Нил, близо

до град Луксор.

Пред нас се извисяват стените на **храмовия комплекс Карнак**! Алеята с две редици овни от пясъчник води право към разкошния Вход към храма. Овните са полезнали на солидни платформи с божествена осанка. Овеният олицетворява бог **Амун**. Входът е портал между импозантни дебели наклонени стени от камък в жълто. Тълпата се съгъства и пълзи между колоните. Встрани виждаме руини на наскоро разкопана зона от комплекса – явно разкопките още продължават.

Алеята
между храмо-
вете в Кар-
нак и Луксор
(древна Тива),
и з в е с т н а
като "Avenue
of Sphinxes",
е близо три-
километро-
ва алея от
сфинксове с
тялото на

лъв и глава на овен, която свързва двата храмови компле-
кса. Тези сфинксове са символ на разум и мъдрост. Алеята е
наричана и „**Пътя на боговете**“, тъй като по празници (**Опет**)
свещената лодка със статуята на бог Амун се разхождала от
едния храм
в дру-
гия. Днес от
тази алея
са останали
само част
от сфинксо-
вете.

В х о -
дът е ве-
личествен,
между де-
бели кафя-
ви стени с
прорези за
пилоните и
с една оста-
нала статуя
на фараон.
Колоните
след Входа са
импозант-
ни, високи
над двайсет

метра, с капители във вид на папируси. На вътре комплексът е от три части с много открити зали, граден хилядолетия от египетски династии от Средното и

Новото царство. Най-ранните строежи са от Дванадесетата династия – Сенусрет I, 2000 години пр.Хр.

Голямата колонна (хипостилна от гр. „хипостилос“, „под колони“) **зала** ме порази с мащабите си. Тази зала от **Сети I** от XIII в. пр. Хр. превъзхожда съкрушително познатите ми зали от Гърция, но колоните на площада и на базиликата „Св. Петър“ в Рим на Бернини от XVII в. също са внушителни. Всяка колона тук е дебела над три метра, изпъстрена с врязани йероглифни надписи, които са били ярко оцветени, и поддържат отворен таван от греди. На вътре се редуват зала след зала с колони с капители във формата на затворени глави на лотоси. Видях **първообрази** на колонни зали, реплицирани в толкова много храмове и дворци чак до днес. Колонните зали и входи с колони са навсякъде в Европа и в Америка.

В Китай няма такива зали, архитектурата там е съвсем различна. Впечатлява изящността на **Парте-нона** в Атина, но колонадата му е далеч по-малка. Колонната зала в храма на Амун в Тива, резултат от хилядолетно

развитие на много древна форма, е несъмнен модел на хилядите храмови зали на Античността, християнството и исляма. Две редици от колосални колони крепят покривна конструкция. Два централни реда съдържат по шест високи 23 метрови колони, а останалите 122 са разпределени в седем други реда.

За сравнение: Колоните на **Партенона** в Атина от V в. пр. Хр. със същия правоъгълен план са високи по 13 метра.

Прототипът на хипостилна зала е навярно колонида-

та в храмовият комплекс на **Джосер** (около 2650 г. пр. Хр.). Хипостилната зала от XIII в. пр. Хр. в някогашната столица Тива, е все още най-голямата в света.

Този Вход в Карнак е лишен от важни атрибути: две колосални статуи на фараони и два обелиска на Входа. (На Входа на храма в Луксор стоят такива статуи и обелиск (другият бил подарен на Париж) и „пилони“ на Входа – наклонени навън дебели стени с прорязани вертикални ивици за пилони със знамена на върха.

В допълнение към главния храм има няколко по-малки храма и священо езеро. Някога по езерото са плавали свещените лади по време на фестивала Опет. Свещеният център на храма е мястото, където се намирала статуята на Амун-Ре. Само фараонът можел да влезе в него, за да извърши култовите церемонии пред бога.

За магическото възстановяване на жизнената енергия, всяка година в Тива се провеждал **фестивалът Опет**. Той продължавал двадесет и седем дни и укрепвал връзката между фараона и бог Амун. Процесията започвала в Карнак и завършвала в храма в Луксор на юг.

В древен Египет не са строели дворци, а **храмове** на фа-

раоните-богове. Храмове са придобили форма и монументалност още в Старото царство. Всеки от тези храмове има специално име. След храма на Амун е храмът на сина му – Хонсу, със статуя на бога, а след това на Мут, съпруга на Амун.

Нашият гиз – наперен мъж с брадичка в черна блузка, с тъмни очила и микрофон в ръка ни води, спира и ни представя историята на храмове, но ние изоставаме заради снима-

нето. Тук просто гъмжи от удивителни форми, знаци и статуи за снимане, а аз не искам да пропусна нищо. Египетските знаци са изрязани перфектно в жълтия варовик, а на места личат бledi остатъци от ярките цветове, красели тези изумителни колони. Статуи на фараони от различни династии и епохи се извисяват край колоните. Доминира статуя на Великия Рамзес II с малка фигура на царицата в краката му – Нефертари.

Наг Всичко се извисява обелискът на Хатшепсут от XV в. пр. Хр., леко отчупен на едно място, но все така

потискащо Властен: Висок 29 м, тежък 343 тона, от едно парче червен гранит. Върхната пирамида на тези обелиски била позлатена.

Обелиски има навсякъде по света днес, а в Рим, Париж, Лондон, Ню Йорк и в Истанбул са оригинали от Египет.

Представям си го с цветните врязани фигури и надписи и с позлатения му някога връх, който е посрещал изгрева и е блестял над всички храмове и зали тук.

По стените са изрязани перфектно надписи, фигури и картуши на Владетели – елипси с изрязани имена на фараони. По-нататък стърчи върха на още един обелиск. Масивен паметник със статуя на свещения бръмбар скарабей – символ на възраждането и бога-слънце Хепри в Древен Египет. Неговото движение, бутайки топка тор, било асоциирано с движението на слънцето по небето, а оттам и с прераждането и вечния живот.

Скарабеите служели и като амулети за закрила и здраве.

Обелискът е величествена форма и символ. Той е част от пирамида – централната ѝ ос, която сочи към небето и е увенчана с пирамидиона. Този връх е позлатяван и отразява изгрева и залеза на Слънцето (бог Ре) в целия му блясък. Обелиските с формата на заострена кула с квадратно сечение, известни от храмовете в Карнак и Луксор, изработени от монолитен гранит, са възпроизведени в скромни бетонни и каменни копия в чест на победители и освободители навсякъде из западния свят.

Обелискът е уникално постижение на Древен Египет. Първите обелиски са от Старото царство и стоят в центъра на открито пространство на храма на бога на слънцето Ре, а по-късно се помещават по двойки на входа на храмовете. Царица Хатшепсут издига два обелиска по 29 метра в чест на Амун (и един 33 метра, тежък 250 тона), с облицовка на върха от златно-сребърна сплав, „за да осветяват Двете земи като слънце“. Гранитните обелиски са издялвани далеч на юг в червен гранит с помощта на чукове от долерит. Години по-късно ще видя с очите си недовършения огромен

обелиск в **Асуан**. От Римско време насам обелиските са подарявани и просто завличани: В Рим и Париж, Ню Йорк и Истанбул.

Американците са имали огромни трудности, превозвайки „Иглата на Клеопатра“, обелиск от времето на Тутмос III към Ню-Йорк. В Египет трябвало да отворят корпуса на стар пощенски параход, да плъзнат обелиска вътре и да отплават за Америка. През лятото на 1880 г. обелискът гордо достига Ню-Йоркското пристанище при Манхатън. После е преместен на баржа нагоре по река Хъдсън.

*„Иглата на Клеопатра“ на пристанището
и в Central Park, Ню Йорк*

Там той е готов за мъчително пътуване до Central park. Специален железен път е построен да превози обелиска, теглен със система от лебедки от парен двигател.

Обелискът е влачен през улиците на Ню-Йорк със скорост трийсет метра на ден. Трябвали са цели дни, за да се премине някой ъгъл. С денонощна работа обелискът стига за един месец до Централ Парк. Докато стане готов за изправяне, идва зимата. Четири месеца са били нужни, за да се премести обелиска на по-малко от две

мили.

П р и
Хатшепсут,
3300 години
преди това,
за седем ме-
сеца са изря-
зани и над-
писани два
огромни гра-
нитни обе-
луска в юж-
ния край на

Египет (дн. Асуан), прекарани с кораб на сто и петдесет мили и издигнати в храма на Амун в Карнак. Никакви парни машини и хидравлични крикове, само човешки и механични ресурси.

Заснел съм тук няколко местни мъже – наистина живописни с техните дълги **галабии**, бели **куфии** на главите и главно с техните тъмнокафяви набръчкани лица. Те предлагат вода, чай или снимка срещу няколко долара. Издебвам и фигури на местни мъже в модерни дрехи, излезнали се направо на каменните форми. Стигаме до края на комплекса, но реално той не свършва тук, а продължава още с руини, които са в процес на разкриване. Целият комплекс е бил напълно скрит под пясъците на времето буквално, и се разкрива постепенно вече над два века, от времето на Наполеон. Европейското любопитство е пробило плътната пясъчна завеса на миналото и постепенно е разкрило този удивителен Кемет – източникът на цивилизациите на север и на запад от него за хилядолетия.

Тълпите не спират да прииждат, водени от екскурзоводи с високо вдигнати палки с отличителни знаци, камери се пъхат под носа ми и се насочват през раменете ми, звучат обяснения на всякакви езици, глъчката не затихва. Този народ няма как да се избегне. И под това ярко слънце постепенно отпадам, устата ми съхне, краката ми леко затреперват. Нашият водач е неуморен, а аз блуждая в своите догадки и безмерното удивление, което ме е обхванало. Изумен съм, изтощавам се и се предавам. Остават ми малко сили за последни кадри.

Н а ъ -
сетне тръг-
ваме назад
към изхода
и сега мога
да огледам
внушителни-
те стени от
квадри от все
същия жълт
камък, дебе-
ли няколко
метра и на-

клонени нагоре, с изрязаните канали за пилоните, които са се извисявали от двете страни на Входа. Ани се изкачва на подиума на една от статуите на овните, олицетворяващи Амун, които невъзмутимо пазят спомените от процесиите, поколенията царе, жреци и знатни мъже и продължават да следят тълпите за хилядолетия.

Нашият неуморен гид ни въвежда в магазин с работил-ница за папируси. Търговията е част и от неговия бизнес.

Египетските папируси са листове за писане и рисуване, изготвени от растението със същото име, една египетска тръс-тика: *Syperis papyrus*. Папирусите се появяват още в додинастическата епоха, едновременно със самата писменост.

В дълбока древност растението е изпълвало долината на Нил, а днес е рядкост.

Забулена египтянка показва как се прави плоския лист от зелените стъбла.

Жената е окръглена в лице и фигура, стои плътно обгърната и забулена в тъмносино и работи на тезгях с малка преса и ванички, в които плават нарязани стъбла папирус. Гидът ни застава до нея и превежда обясненията ѝ.

Още от дълбока древност папирусите са използвани от **писарите** в царството за запис на свещени и административни текстове. Писарят е почетна длъжност и работа за малцина.

„**Сегашният писар**“ е забележителна статуетка от Старото царство и една от най-известните и добре запазени от цялата египетска цивилизация. Статуетката на писаря Кай е изваяна между 2480 и 2350 г. пр.Хр.

Изумително за мен е, че разтворената книга-папирус лежи точно както разтваряме да пишем днес

В древен Китай са писали на коруби, а хартията е по-късно изобретение в Китай.

„Писарят“ е създаден във време, когато Египет е бил на върха на своята слава: занаятчиите са постигнали за няколко века върхове на майсторството, гробниците и храмовете са имали все по-сложна архитектура, а керамика, скулптура и живопис, малка пластика, металопластика, бижутерията, козметика, са достигнали върховно майсторство.

Скулпторът изобразява **писаря Кай**, докато пише в сегнало положение с кръстосани крака и се кани да запише нещо, за което държи писалка в ръката си (изгубена), носейки дрехата шенги. Тялото му е изваяно от варовик, а очите му са издълбани от планински кристал (полиран), бял кварц с червени жилки и абанос. Лицето му е съсредоточено и погледът му е жив. Тази част от тялото е много реалистична, скулите и бузите изпъкват, а очите изглеждат много реалистични. Ръцете са издълбани с внимателни детайли. Позата му е някак йератична, а отношението му напрегнато. Има гънка на корема. Добрата му запазеност ни позволява да видим оригиналната полихромия.

Писарите били незаменими в силно централизираната държава, а някои имали висш статус и достъп до тайните записи.

Статуята е открита в некропола на Сакара, разположен

на западния
бряг на Нил,
пред древния
град Мемфис,
столицата на
Старото
царство, и
се смята, че
представлява

висш служител в администрацията. Поставена в култовия параклис на гробницата, статуята е участвала в церемониите и е получавала дарове за починалия.

Жената изчиства правите стъбла с дебелина около 2 см и ги нарязва на тънки ленти.

Получените лентички разстила плътно една до друга на равна повърхност, загладжа ги с кръгла точилка и ги притиска с малка преса с винт отгоре. Върху тях нарежда друг ред лентички под прав ъгъл и накрая затиска двата реда с пресата. Следва изсушаване и след него полученият лист се окършва с чук. Няколко листа се залепят в свитък, съставен от два слоя – един с хоризонтални ленти (лице), друг с вертикални (опак), които се навиват върху две дървени гръждки, прикрепени в двата края на свитъка. Страната, на която лентичките вървят хоризонтално, е лицевата.

Магазинът е с голяма зала, по стените са окачени стоици папируси с картини и знаци в стила на древността за хиляди години. Сюжетите са от **Книгата на мъртвите** (реално колекция от текстове в пирамиди и гробници), от многото запазени рисунки и картушите на владетелите, доминират фигурите на божествата: Озирис, Изига, Хор, Сет, Анубис... Водещ е сюжетът на задгробния съд: починалият владетел е изправен пред самия Озирис, Анубис тегли сърцето му на везна с перо под наблюдението на богинята на справедливостта Маат и на чудовището, което изяжда всяко сърце, по-тежко от перото. В Книгата на мъртвите са записани въпросите към мъртвия за извършените деяния и всяко от тях утежнява сърцето на везната. Тук присъства и бог Тот, който записва отговорите.

Долината на царете

Следва плаване по река Нил към западния бряг. Почивката е малка и едва успяваме да похапнем сандвичи с водичка отраниците. Нил се появява наситено син под жълтата планина на запад, с ивица зеленина между планината и реката, а от него се вдига мъгла. На лодката ни посреща млад египтянин с дълга черна греха (галабия). Разполагаме се на застланите пейки и се понасяме по синия Нил. Вдъхвам въздуха на реката – чист и свеж. Подухва слаб ветрец. На другия бряг търговци предлагат сувенири, един тъмен мъж, целият в бяло, предлага копринени платове.

Качваме се отново на автобусите на компанията и се отправяме през планината на запад към Града на мъртвите.

Планината в жълто се извисява над пустинната равнина, мъртвило е, няма капка вода, ерозирали хълмове се издигат на Запад с пътеки по тях.

